

O čertovi

Text 1: Čertova kazatelna

Kopec Hochštejn (též uváděn jako Hoštejn, popř. Hochstein, z něm. hoch = vysoký, stein = kámen) leží nedaleko Uhelné Příbrami, mezi Jarošovem a Petrovicemi. V lese, který toto místo obklopuje, se nachází skalní útvar, jenž naši předci pojmenovali, snad jako varování, Čertova kazatelna.

Kámen tu leží, jako kdyby spadl z nebe. A právě to podnítilo fantazii lidí, kteří jeho existenci začali připisovat ďáblovi. Ten prý kámen ztratil, když prohrál sázku se smrtelníkem, jehož duši se snažil pro peklo získat. Místa ověřená obdobnými příběhy nalezneme po celé naší zemi. Tyto pověsti o rohatých, mordech a dalších hrůzách bývaly varováním nesoucím poselství, že je lépe se těmto místům vyhnout. Současně jimi lidé vysvětlovali existenci zvláštních přírodních útvarů, které pro ně byly kdysi nevysvětlitelné.

Text 2: Čertův stolek

O něco dál proti proudu řeky se nachází další tajemné místo, které se nazývá „Čertův stolek“. Kdysi zde prý pobýval poustevník. Bydlel v jeskyni a živil se většinou lesními plody.

Uprostřed jeskyně měl veliký kámen, který používal jako stůl. Z jeho klidu ho vytrhoval ďábel, který den co den přicházel do poustevníkovy jeskyně, sedl si na stůl a drze se pochechtával.

Když už byl poustevník bezradný, napadlo ho zajít do Chotěboře za knězem a poradit se s ním. Kněz jej vyslechl a poradil mu, aby na stole, kde ďábel vysedával, nakreslil svícenou křídou tři velké kříže. To prý jistě pomůže. Poustevník poděkoval za radu a pospíchal k domovu. Poté, co udělal na balvan tři kříže, čekal na ďáblův příchod. Ten na sebe nenechal dlouho čekat. Za chvíli se objevil v jeskyni, a jak bylo jeho zvykem, začal poustevníka znepokojovat. Ale jak se posadil na stůl, proměnil se ihned v páru a zmizel. Od té doby se v jeskyni neukázal a poustevník měl klid.

Kámen, na němž čert vysedával, byl nazván „Čertův stolek“.

Odpovězte na otázky k textům v tabulce:

	Text 1	Text 2
Kde se pověst odehrává?		
Co bylo po čertovi pojmenováno a proč?		

V čem se oba texty shodují?

Oba texty se liší v

Text 3: Kdo je to čert?

Čert je původně démonická postava ze slovanských bájí. V českém podání se jedná o postavu z pohádek, obyvatele pekla. Jeho znakem jsou rohy, nápadné kopyto, ocas a ušmudlaná chlupatá kůže. Z pekla se čert vydává mezi lidi, aby získal úpisy a později za své služby duše, které

po určené době peklu propadnou. Čert do pekla přemísťuje také duše hříšníků a zlých lidí. V českém podání může být čert i směšnou postavou.

Text 4: Český folklór

Podoba čerta splývá s lidovým obrazem ďábla. Jedná se o muže s rohy, drápy, ocasem a kopytem, někdy oblečeného jako myslivec v zelené vestě a červeném klobouku, jindy oblečený v černé. Může se také objevit v podobě zvířete, například kozla nebo černého psa. V českém folklóru je s čertem spojována celá řada místních pověstí, jsou známy například čertovy kameny, stopy a brázdy nebo je mu přisuzováno postavení hradu, zdi či brány. Pro zahnání či zahubení čertů či ďáblů je využíván nějaký náboženský úkon: křesťanský pozdrav, náboženská píseň, modlitba, opsání kříže hostií, případně bylina jestřábník či turan.

Odpovězte na otázky o čertovi v tabulce:

	Text 1	Text 2	Text 3	Text 4
Jak vypadá čert? (Jde-li z textu vyčíst.)				
Co dle textů dělá?				

Nakreslete obrázek svého čerta: